

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/poznan/wystawy-o-regionie/przyjdz-i-zobacz/142453,Tu-rodzila-si-e-Solidarnosc-Rolnikow-Poznan-21-kwietnia-4-maja-2021.html>

26.04.2024, 22:08

Tu rodziła się Solidarność Rolników - Poznań, 21 kwietnia-4 maja 2021

21 kwietnia 2021 r. o godz. 12.00, w 40. rocznicę narodzin rolniczej „Solidarności”, Instytut Pamięi Narodowej otworzy w całej Polsce regionalne wystawy pokazujące powstawanie NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych

Ekspozycje składają się z części ogólnopolskiej oraz regionalnych. Będą prezentowane w różnych regionach Polski. Wszystkie te wystawy 12 maja staną na placu Marszałka Piłsudskiego w Warszawie. W ten sposób chcemy upamiętnić 40. rocznicę rejestracji Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”. Wówczas to w Warszawie zebrało się ok. 20 tys. rolników, którzy po Mszy św. w Katedrze św. Jana złożyli wieniec przy Grobie Nieznanego Żołnierza.

To kolejna odsłona w kontekście wystaw „TU rodziła się »Solidarność«”, które od 40. rocznicy strajków lipcowo-sierpniowych 1980 przypominały o powstawaniu „Solidarności” już w ok. 90 miejscowościach całej Polski.

Powstanie „Solidarności” było jednym z najważniejszych wydarzeń końca XX w. na świecie. Od samego początku wspierali ją polscy rolnicy. Rejestrując NSZZ „Solidarność”, komuniści nie zgodzili się na rejestrację podobnego związku rolników. Jego statut został złożony w Sądzie Wojewódzkim w Warszawie już 24 września 1980 r.

Wśród najważniejszych postulatów ludności wiejskiej znalazły się:

- prawo do swobodnego zrzeszania się w niezależnych związkach zawodowych
- poszanowanie przez komunistyczne władze prawa do własności ziemi
- swobodny obrót własnością ziemską
- zrównanie w prawach gospodarstw rolników indywidualnych z uprzywilejowanymi dotąd państwowymi gospodarstwami rolnymi (PGR)
- ujednoczenie praw socjalnych na wsi i w mieście
- reforma szkolnictwa wiejskiego
- poszanowanie wolności religijnej.

29 grudnia 1980 r. w Ustrzykach Dolnych rozpoczął się chłopski protest, a 5 stycznia 1981 r. w Rzeszowie rozpoczęła się okupacja siedziby Wojewódzkiej Rady Związków Zawodowych. Na przełomie stycznia i lutego kilkanaście osób podjęło głodówkę w kościele św. Józefa w Świdnicy. Jednym z postulatów protestujących była rejestracja niezależnego związku zawodowego rolników. Co prawda 10 lutego komunistyczny Sąd Najwyższy odrzucił wniosek o rejestrację „Solidarności” rolników, jednak wkrótce (18/20 lutego) protesty doprowadziły do podpisania tzw. porozumień rzeszowsko-ustrzyckich. Były one ostatnim – po Gdańsku, Szczecinie, Jastrzębiu-Zdroju, Dąbrowie Górniczej – porozumieniem społecznym zawartym w latach 1980-81. W reakcji na stały sprzeciw reżimu w sprawie rejestracji związku zawodowego rolników w marcu w Poznaniu doszło do zjednoczenia istniejących już niezależnych organizacji chłopskich, które przyjęły wspólną nazwę NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”. Działania rolników były systematycznie wspierane przez

NSZZ „Solidarność” oraz hierarchię kościelną. Prymas Stefan Wyszyński wielokrotnie spotykał się z liderami „chłopskimi” oraz osobiście interweniował u komunistycznych władz, popierając dążenia ludności wiejskiej.

W walce przeciwko powstaniu rolniczego związku zawodowego komunistyczna władza doprowadziła do słynnego kryzysu bydgoskiego. Jako protest wobec brutalnych działań reżimu 27 marca 1981 r. miał miejsce największy strajk w Polsce. Uczestniczyło w nim ok. 11 mln osób, a więc nawet więcej niż wynosiła liczba członków „Solidarność”. Dopiero ten zdecydowany protest wszystkich środowisk patriotycznych w całej Polsce wymusił rejestrację 12 maja 1981 r. Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”. Wielu specjalistów ocenia ten sukces także jako ostatnie społeczne dzieło prymasa Wyszyńskiego. Swojego oburzenia nie kryli natomiast komuniści moskiewscy. „Kania obiecał, że się nie poddadzie, że nie zarejestrujecie »Solidarność wiejskiej«. [...] A jednak skapitulowano. W jakiej postawiliście nas sytuacji?” – huczał członek sowieckiego Politbiura Michaił Susłow.

Polska „Solidarność” była iskrą, która dała początek upadkowi sowieckiego imperium oraz uzależnionych państw komunistycznych na czterech kontynentach. Przebudowie uległ świat ukształtowany przez „zimną wojnę” po 1945 r. Efektem było wyzwolenie się wielu państw spod zależności i okupacji Związku Sowieckiego od Litwy, Łotwy i Estonii po Gruzję. Dzięki przełomowi zapoczątkowanemu przez „Solidarność” stało się także możliwe zjednoczenie Niemiec. Polska „Solidarność” to triumf pokojowej siły ducha nad materialistycznym komunistycznym imperium zła.

Prezentowana w Poznaniu na Placu Mickiewicza wystawa poświęcona jest powstaniu niezależnych struktur związkowych wielkopolskich rolników w roku 1981. Wielkopolska, region o silnymi tradycjach ludowych, miał znaczny udział w zmaganiach o rejestrację NSZZ Solidarność Rolników Indywidualnych. W Poznaniu w 1981 r. odbył się zjazd zjednoczeniowy powstającego ruchu, na który przybyli delegaci ze wszystkich regionów Polski. Historia powstania związku obejmuje część ogólnopolską oraz Wielkopolską.

Wystawa prezentowana będzie w Poznaniu na Placu Adama Mickiewicza od 21 kwietnia do 4 maja 2021 r.

zdjęcie zajawkowe

TU RODZIŁA SIĘ
SOLIDARNOŚĆ
ROLNIKÓW

WYSTAWA 21 kwietnia 2021 r.

BIALOBZEGI BYDGOSZCZ GIŻYCKO ŁAPY ŁĘCZYCA
MILEJÓW NAKŁO NAD NOTECIĄ NOWY DWÓR GDAŃSKI
NOWY TARG NYSA POZNAŃ PUŁTUSK RADKOWICE
RZESZÓW STARGARD ŚWIDNICA ZAWIERCIE

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Opcje strony